

SVÅRIGHETSGRAD

Det är en enkel konstruktion och med en mall kan du snabbt få färdigt delarna.

LÄTT

SVÅRT

TIDSÅTGÅNG

Ett par dagar.

PRIS

1.500 kr för den här högbädden.

De tre våningarna ställs ovanpå varandra med hjälp av små klossar av lärkträ. Till sist kläs högbädden med klar plastfolie.

Högbädd i 3 nivåer

Högbäddar är praktiska och de förlänger odlings-säsongen i köksträd-gården. Här har vi byggt en högbädd i olika nivåer. Det är smart, **för det gör det enklare att dela upp rabatten och skilja grödorna åt** – och så ser det fint ut.

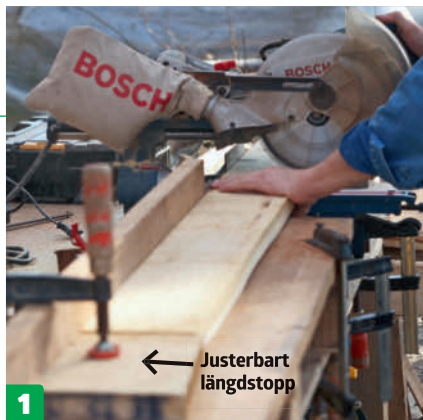
Högbäddar finns i många trädgårdar, och det av en anledning. Jordtempera-turen är högre i en högbädd, och det betyder att du kan komma igång tidigare med att odla grön-saker och kryddor - och du kan fortsätta längre.

Det finns många olika sätt att bygga en högbädd på, och du kan använda allt från ädelträ till komposit. Här bygger vi av lärkträ, och vi gör en variant i flera våningar, så att vi kan skilja grönsakerna åt och samtidigt ge den en speciell stil. Vi har köpt trä på det lokala sågverket, men naturligtvis kan du också bygga din högbädd med virke från byggmarknaden. □

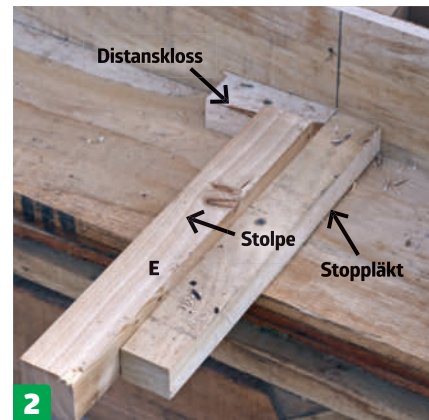
Träet sågas upp och förborras

Högbädden består av tre ramar. De sätts ihop med långsidor (A, B och C) och kortsidor (D). Nedersta ramen står stadigt på marken med hjälp av sex stolpar (E) - en i varje hörn och en mitt på långsidorna. Delarna sätts ihop med hjälp av klossar (G).

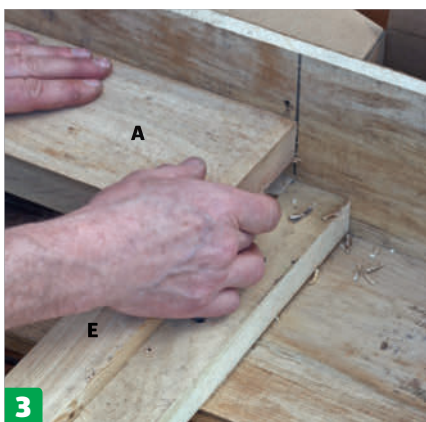
Det kan vara en bra idé att göra en bormall, som ser till så att stolparna (E) hamnar på rätt ställe i hörnen varje gång och att skruvarna inte möts. Mal- len är markerad med hål för kortsidor- na (D) och långsidorna (A).

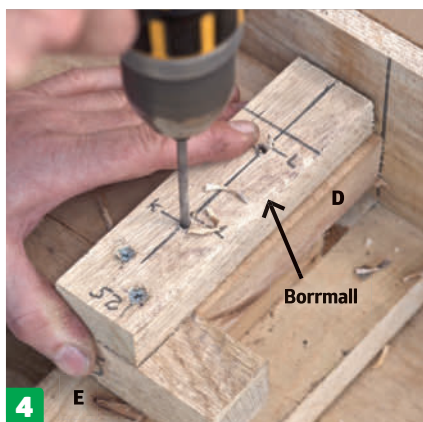
Brädorna sågas till. Vi har monterat ett längdstopp i andra änden av kapsågen. Det säkerställer exakt rätt längd.

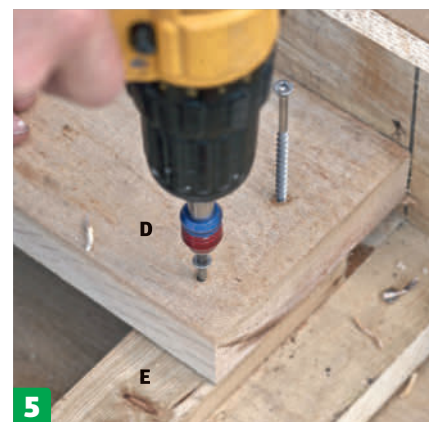
Gör ett smart "arbetsbord". Två brädor monteras i vinkel, varpå en stoppläkt och en 4 cm tjock distanskloss skruvas fast. Det ser till så att stolpen (E) blir förskjutet, så att det finns plats för monteringsklossar (G).

Stolpe och bräda läggs upp. Här har vi lagt fram en av de långa brädorna till den nedersta ramen (A). Se till att bräda och stolpe fluktat. Stoppläkten till höger håller träet på plats när vi förborrar.

Hålen borras. Vi använder ett 4 mm-borr som är tillräckligt långt för att borra igenom både mall, bräda (D eller A) och stolpe (E).

Brädorna skruvas fast. Vi använder trallskruv med längden 4,8 x 75 mm. De är rostfria A4. Två skruvar på varje sida.

Mittstolpar (E) fästs på långsidorna (A). Stolpen skruvas fast enligt samma princip som här ovan. Borra efter hålen markerade med L i mallen.

En bormall underlättar

Syftet med bormallen är att undvika att skruvarna i den understa ramens två delar (A + D) möts i hörnstolparna (E). På mallen har vi därför borrarat fyra hål. Två av dem är märkta med bokstaven K till kortsidorna (D) och två med L till långsidorna (A). Det är cirka en centimeter mellan hålen, så att skruvarna går fria från varandra i stolparna. Mallen används endast till den understa ramen.

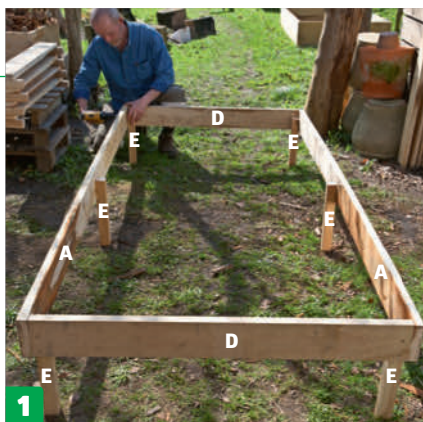

Ramarna sätts ihop

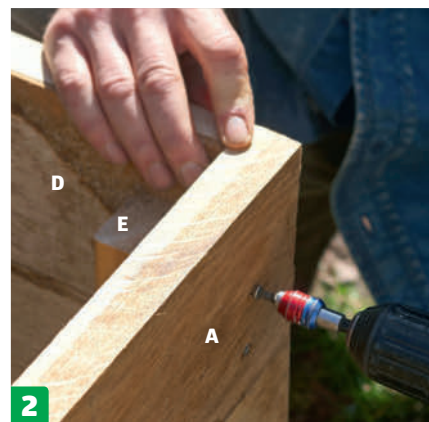
När alla sidorna förborrats ska högbädden sättas ihop. Vi har inte något arbetsbord som är tillräckligt stort, så istället monterar vi det direkt på marken.

Först sätts ramarna löst på varandra, så att vi kan kolla så att de passar ihop. Därefter monteras de på platsen där de ska stå.

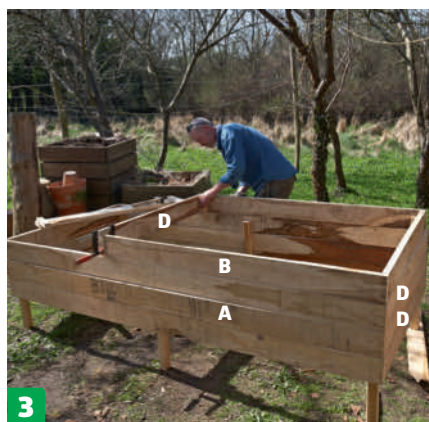
Ska högbädden strykas med träskydd, är det en fördel att göra det innan montering. Då är det mycket lättare att få färgen att täcka överallt.

1 Första ramen monteras. Det är lite besvärligt att sätta ihop den understa ramen. Det blir lättare med nästa ram.

2 Andra varvet skruvas på. Brädorna skruvas fast genom de förborrade hål som vi gjorde med bormallen.

3 Ramarna byggs upp. De två översta ramarna har inget stöd på mitten, men här hjälper en lång skruvving till att hålla fast kortsidan medan det förborras. Vi sätter ihop de två översta ramarna var för sig och fäster dem inte vid varandra än.

4

Den första ramen placeras i marken.

Är brädorna skeva kan det vara något av en utmaning att få ramen att stå helt rakt. Ramen placeras i våg innan hålen packas runt stolparna.

Med spaden rätar vi upp de lite skeva sidorna (A) när ramen placeras i marken.

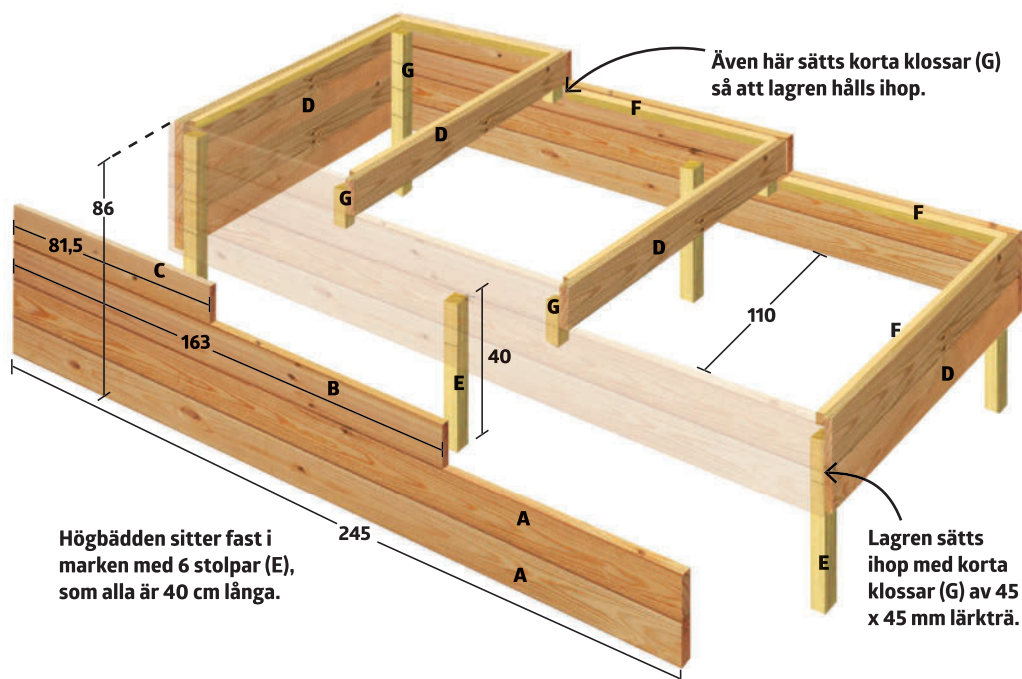
5 Översta lagret jord tas bort. Innan ramarna byggs för höga, grävs det översta lagret jord bort. Det ska senare användas för att fylla högbädden.

6 Nästa ram (B och D) sätts ovanpå. Den understa ramen har två lager brädor. Nu sätts den andra ramen ovanpå. Den har bara ett lager.

7 Den sista ramen (C och D) monteras. Den är 81,5 cm lång, vilket är hälften av den mellersta ramen.

Högbädden sitter fast i marken med 6 stolpar (E), som alla är 40 cm långa.

Även här sätts korta klossar (G) så att lagren hålls ihop.

Lagren sätts ihop med korta klossar (G) av 45 x 45 mm lärkträ.

MATERIAL

28 x 120 mm lärkträ:

- 4 långsidor (A) à 245 cm
- 2 långsidor (B) à 163 cm
- 2 långsidor (C) à 81,5 cm
- 8 kortsidor (D) à 110 cm
- 10 lister (F) à 2,8 x 3,7 cm (sågas ur en bräda delad på tre med bordssåg)

45 x 45 mm lärkträ:

- 6 stolpar (E) à 40 cm
- 8 monteringsklossar (G) för montering av ramarna à 12,5 cm

Dessutom:

- A4-trallskruvar, 4,2 x 55 och 4,8 x 75 mm
- Plastfolie, 0,15 mm
- Kompostjord
- Häftklammer

Högbädden fodras med plast

Nu är högbädden monterad, men innan vi kan fylla den med jord ska insidan fodras med tunn 0,15 mm plastfolie. Det hjälper till att hålla fukt borta från träet, så att högbädden håller längre.

Vi ser också till att lägga plast så att jorden i de tre ramarna skiljs åt. Därefter sätter vi lister (F) som håller plasten på plats.

Plasten sätts fast. Det är lite svårt att få den jämn överallt, men det är inte så viktigt eftersom högbädden sedan fylls med jord. Plasten fästs med häftklammer.

Lister (F) monteras. För att se till att plasten sitter kvar, sätter vi lister i kanten på ramarna. Listerna skruvas fast med 4,2 x 55 mm A4-skruvar.

3

Högbädden fylls. De tre nivåerna skiljs åt av plast. Varje våningsplan fylls för sig, och kompostjorden siktas genom ett puts- eller armeringsnät med maskor på 2 x 2 cm.

För att slippa för mycket sten och rötter siktas jorden genom ett nät.

4

Så är det dags att skörda. De tre nivåerna gör det lätt att hålla grödorna åtskilda.